

Complex project ECA

Verslag Werkgroep Natuurcompensaties

Datum:	22 januari 2024
Auteur:	Maarten Goris (MOW)
Document:	ECA30-MOW-302-8e WG Natuurcompensaties-NCP-VSL-0093
Aanwezigheidslijst:	Zie bijlage 1
Presentatie:	Zie bijlage 2

1. INLEIDING

Maarten Goris van MOW verwelkomt iedereen in de vergadering en overloopt de agenda.

De volledige presentatie was op voorhand bezorgd aan alle leden van de WG Natuurcompensaties. Het verslag beperkt zich tot de vragen, antwoorden en afspraken.

2. IN- EN UITLAATCONSTRUCTIES PROSPERPOLDER ZUID

2.1. Winterinundatie met verlengde verblijftijd water

Het eerste luik van de toelichting gaat over een vraag van Natuurpunt over een mogelijke winterinundatie van het gebied, met verlengde verblijftijd. Dit is onderzocht met behulp van het oppervlaktewatermodel en tijdens de vergadering worden de resultaten gepresenteerd.

Johan Baetens (Natuurpunt) vraagt verduidelijking over het opzet van de analyse en de peilverhoging met 10cm.

- Daan te Witt (Witteveen en Bos) en Tim Gregoir (MOW, afd Maritieme Toegang) antwoorden dat onderzocht is of het mogelijk was om de inlaat van water en getijschommelingen in de winterperiode te beperken en dus een vlakker peil te bereiken. Dat kan door de inlaatdrempel te verhogen of door een koker dicht te zetten. In het model is het doorgerekend voor een najaarsituatie, maar de resultaten gelden ook voor de winterperiode. De 10cm verhoging heeft met de grondbalans te maken, zoals nog zal blijken uit volgende presentaties. Het hele ontwerp is met 10cm verhoogd.

2.2. Mogelijke uitlaat water via Prosperpolder Noord

Het tweede luik van de toelichting gaat over een vraag van de Erfgoedgemeenschap Doel en Polder, de Polder Land van Waas en Doel 2020 om te onderzoeken of de uitlaat van water uit PPZ via Prosperpolder Noord zou kunnen, in plaats van via Doelpolder. Het onderzoek wijst uit dat uitwatering via PPN inderdaad

mogelijk is; waarbij elk van beide scenario's (via Doelpolder of via PPN) een aantal voor- en nadelen heeft (zie dia 22). Er is nog verder onderzoek nodig, bv voor de dimensionering en locatie van de geulen.

René Maes (Natuurpunt) vindt het voorstel om uit te wateren via PPN verdedigbaar, maar wil dit intern NP nog verder bespreken. Tegen begin maart volgt een volledig standpunt. Hij wijst er ook op dat de bodem van PPZ 10cm hoger zou komen te liggen dan in het vorige ontwerp, wat iets minder buffercapaciteit voor slib betekent. Hij wil ook weten of de uitstroomgeul in PPN eventueel ondieper en breder gemaakt zou kunnen worden.

- Tim Gregoir antwoordt dat het hele ontwerp 10cm hoger zal komen om minder grondoverschot te hebben. Dus zowel bodem als waterpeil komen 10cm hoger, dus verandert de buffercapaciteit voor slib ook niet. De uitstroomgeul in PPN kan niet ondieper aangelegd worden omdat de afwatering vanuit PPZ dan niet meer vlot zou verlopen. De experts geven trouwens aan dat de geul zich sowieso zal vormen door natuurlijke stromingen. Tenzij je de geul in beton aanlegt, maar dat is niemands bedoeling.

Laurent Vanden Abeele (Agentschap voor Natuur en Bos) kan zich ook vinden in de uitwatering via PPN, maar dringt er op aan (mogelijk grote) onderhoudskosten voor de geulen te vermijden. Hij vraagt ook om bij de situering van de geul rekening te houden met een rustplek en blote voeten-pad dat er op vraag van de gemeente Beveren zou komen in de oksel van de Sigmadijk aan PPN.

Johan Baetens wijst op het mogelijke risico van de overstroming van de broedeilanden in PPZ tijdens het broedseizoen, want bij een uitwatering naar PPN kan het water minder snel en met kleinere volumes weg dan bij uitwatering naar Doelpolder. Daarom wenst hij dat het INBO inschat wat het effect zou zijn van verhoogde peilfluctuaties op de natuurdoelstellingen (strand- en plasbroeders). Wat gebeurde er bv bij extreme regenbuien?

Conclusie

Als antwoord op bovenstaande vragen geeft Tim Gregoir aan welke aspecten verder onderzocht zullen worden:

- **dimensionering en locatie van de geulen, waarbij het de bedoeling is de uitwatering / de geulen zo te ontwerpen dat ze zichzelf zoveel mogelijk natuurlijk in stand houden;**
- **overstromingsbeveiliging PPZ, in samenhang met effecten op broedeilanden, met betrokkenheid van INBO om mogelijke impact op strand- en plasbroeders in te schatten.**

3. VORMGEVING GRONDSTOCK PROSPERPOLDER ZUID

Na de toelichting vraagt Laurent Vanden Abeele het ontwerp nader te bekijken wat wandelpaden betreft. Hij stelt ook voor te onderzoeken of de grondstock tussen de in- en uitlaat van PPZ gelegd kan worden.

René Maes wijst er op dat het om 160ha surrogaat kust moet gaan, niet om 160ha getijdennatuur. Hij vraagt te onderzoeken of het mogelijk is om vanuit de zuidkant een uitzicht te krijgen, aangezien de grondstock naar het zuiden kijkt en om een toren te bouwen die uitzichten over PPN zou geven.

Sven Heyndrickx (gemeente Beveren) vindt dat het aangepaste ontwerp van de grondstock recreatieve meerwaarde kan hebben. Hij stelt voor te bekijken of de grondstock niet nog wat hoger zou kunnen – dan zou je over PPN kunnen uitkijken, zelfs zonder toren – en dan ook op een iets kleiner oppervlak. Een laatste aandachtspunt is de oversteekbaarheid voor fietsers en wandelaars.

- In antwoord op deze vragen / suggesties merkt Arno Kops (Witteveen en Bos) op dat de grondstock niet zomaar verhoogd en tegelijk verkleind kan worden, want de taluds moeten uiteraard stabiel blijven. De oversteekbaarheid is zeker een terechte bekommernis. Tim Gregoir **besluit de vermelde suggesties te bekijken bij het verdere ontwerp**. Het precieze volume van de grondstock staat ook nog niet helemaal vast.

4. GRONDAFVOER NAAR PANORAMAHEUVEL HEDWIGE PROSPER

Wegens de verontschuldiging van Richard Rozemeijer (Provincie Zeeland) geeft Tim Gregoir een toelichting. Er zijn geen opmerkingen of vragen vanuit de WG.

5. OPSPLITSING DOELPOLDER ZUID

René Maes zegt dat Natuurpunt goed begrijpt waarom deze opsplitsing nodig is. Ook hier geeft hij aan om met een standpunt te komen begin maart, na verder intern overleg.

Voor het overige zijn er geen opmerkingen of vragen.

6. GRONDWATER PROSPERPOLDER ZUID

Jan Creve (Doel 2020) is tevreden dat de impact van PPZ op het grondwater waarschijnlijk beperkt kan blijven. Hij vraagt aandacht voor de verandering van risicoklassen inzake bebouwing, vooral in Rapenburg, dat volgens het Verbond LSO bewaard moet blijven.

Sven Heyndrickx vraagt ook aandacht voor de bewoning langs de Sint Engelbertusstraat. Volstaat een drainagebuis daar?

- Sanne de Smet (Witteveen en Bos) antwoordt dat er bij Rapenburg nagenoeg geen risico meer is omdat een drainageleiding er het extra kwelwater kan afvangen. En diezelfde milderende maatregel kan ook bij andere bebouwing in de buurt van PPZ zeer effectief zijn, net als de aanleg van een gracht.

Conclusie:

Op een vraag van de voorzitter geeft Tim Gregoir aan dat hij verwacht dat het **verdere onderzoek voor grondwater nog enkele maanden zal duren. De finale resultaten komen aan bod op een volgende WG-vergadering.**

7. MONITORINGSPLAN GRONDWATER

Er zijn geen opmerkingen of vragen vanuit de WG.

8. VARIA

Jan Creve vraagt te onderzoeken of braakliggende gronden en bufferdijken mee gebruikt kunnen worden voor natuurcompensaties. Vooral voor de polderheuvel en de bufferdijk tussen de polderheuvel en Doel zou hij graag de opportuniteiten in beeld gebracht zien.

- Tim Gregoir antwoordt dat hij het studiebureau al geruime tijd geleden gevraagd heeft dit onderzoek op te starten, op basis van een suggestie tijdens het Verbondspartijenoverleg vorig jaar. Maar de prioriteit is naar het dossier Westelijke Ontsluiting Waaslandhaven gegaan, dus er zijn nog geen resultaten.

Conclusie:

Presentatie onderzoek mogelijke inzet polderheuvel en bufferdijken voor natuurdoeleinden, op een volgende WG-vergadering.

Jan Creve uit zijn waardering voor de manier waarop de trekkers van de natuurcompensaties omgegaan zijn met kritische bedenkingen en suggesties vanuit de actiegroepen. Hij vraagt om het mobiliteitsverhaal / de wegeninfrastructuur rond Putten Weiden ook uit te praten.

9. BIJLAGEN

9.1. Bijlage 1: Aanwezigheidslijst

Aanwezig

- Maarten Goris (Dep. MOW, Omgevingsmanager ECA)
- Tim Gregoir (Dep. MOW Afd. Maritieme toegang)
- Trees Leroy (Dep. Omgeving)
- Christa Schaut (MLSO)
- Arno Kops (SHIP)
- Guy Geudens (SHIP)
- Sven Heyndrickx (Gemeente Beveren)
- Geert Spanoghe (INBO)
- René Maes (Natuurpunt)
- Johan Baetens (Natuurpunt Waasland)
- Piet Thys (De Vlaamse Waterweg)
- Dorien Verstraete (De Vlaamse Waterweg)
- Pieter Jan Meire (Grenspark Groot Saeftinge)
- Laurent Vanden Abeele (Agentschap Natuur en Bos)
- Maarten Stuer (Boerenbond)
- Johan De Vriendt (Erfgoedgemeenschap Doel en Polder)
- Sofie Coppens (Voka)
- Denis Malcorps (Doel 2020)
- Johan Hoeben (Port of Antwerp-Bruges)
- Dirk Artois (Ag Onroerend Erfgoed)
- Boud Jongeneelen (Lenora)
- Thomas Alderweireldt (SHIP)

- Sanne de Smet (SHIP)
- Jan Creve (Doel 2020)
- Daan te Witt (SHIP)
- Els Goethals (VLM)

9.2. Bijlage 2: presentatie

ECA30-MOW-0302-8e werkgroep natuurcompensaties -NCP-PRS-0088-1.0-Y